

בית מדרן

בית מדרן

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל

ערש"ק
פרשת בהר-בחוקות
כ"ה אייר תשפ"א
מפטירין: ה' עוזי (ירמיה טו)
שבת מברכין
המועד ליל רביעי שעה 21:31-7 חלקים

עלון מס' 297

העיר	כניסת השבת	צאת השבת	דבינו תם
ירושלים	19:08	20:00	20:53
תל אביב	19:06	19:58	20:50
חיפה	19:09	20:01	20:53
באר שבע	19:07	19:58	20:50

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

השבוע
זכות עלון
"בית מדרן" מוקדש ל:
לעילוי נשמות
פורו ציפורת בת ג'מילה רחל
לכל הסעיגין שבות עלון "בית מדרן" יוקדש עבורו להעלות ולרמוא שליח או להבדיל לעילוי נשמות
חייגו: *5290

בקו 'הליכות בית מדרן'
הרבנים פה 24 שעות
לכל שאלה בעניני ספירת העומר
24 *5293 שלוחה 1

- תוכן העניינים:**
- עמ' 4-1 השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
  - עמ' 5 פרשת בהר - בחוקות**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
  - עמ' 5 בעקבות רבותינו**
רבי ישראל מסלנט זצוק"ל
  - עמ' 6 מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
  - עמ' 6 כשרות המזון**
הרב אברהם דניאל שליט"א
  - עמ' 7 לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי יעקב לוגאסי שליט"א
  - עמ' 7 חינוך ילדים**
הרה"ג רבי אבנר קוואס שליט"א
  - עמ' 8 בחסדך בטחתי**
הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

שיעורו השבועי
של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בביה"ד העליון
הגאון הגדול **רבי יצחק יוסף שליט"א**
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

הרב המקדים: הרה"ג רבי דוד עטייה שליט"א חבר ביה"ד הגדול
והרה"ג רבי אברהם דיין שליט"א

כותב השיעור: הרב **דביר פרץ שליט"א**
עורך השיעור: הגאון **רבי יצחק לוי שליט"א**
רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

הלכות ספירת העומר

אסון מירון. אם הרהור כדיבור דמי. אם המהרהר ברכה ישוב לברך. המסופק אם בירך ברכת המזון מה יעשה. ספק דאורייתא לחומרא מהתורה או מדרבנן. ספירה ללא הבנה. המסופק כמה היום לעומר מה יעשה

לכתוב עוד ועוד, אבל תמיד קיבל כל אחד בסבר פנים יפות. זו אהבת ישראל אמיתית, לאהוב את כולם ללא הבדל של עדה, לא משנה ספרדים או אשכנזים, חסידים או ליטאים, וכן ללא הבדל של חוג, כיפה לבנה או כיפה שחורה, צריך לאהוב את כולם. וכן להתחזק בהתמדה בלימוד התורה, לא להתבטל, לא לפטפט בסדרים, אלא לשבת וללמוד בהתמדה, והתורה 'אגוני מגנא ואצולי מצלא', 'כי הם חיינו ואורך ימינו'. כעת נייחד את השיעור לעילוי נשמות של כל הרוגי האסון המחריד הזה, הקב"ה ינחם את המשפחות על אבדן יקיריהם, וישלח רפואה שלמה לכל הפצועים ברמ"ח אבריהם ושס"ה גידיהם, מכאן ולהבא לחושבנא טבא, ונשמע ונתבשר בשורות טובות, אמן כן יהי רצון.

אסון מירון

א. לפני שאתחיל את השיעור, אנחנו חייבים להתייחס לאסון הנורא שאירע בליל שישי ל"ג לעומר במירון, שבני תורה, אברכים, בני ישיבות, אנשים צדיקים וחסידים, קיפחו את חייהם. אנחנו שומעים את השמות, וזה קורע כל לב. אנחנו לא יודעים "מה חרי האף הגדול הזה", על מה "יצא הקצף מלפני ה'", לא יודעים חשבונות שמים. כשנבוא אחר מאה ועשרים לבית דין של מעלה, לא יהיו לנו שום שאלות, למה זה הלך בגיל 12, זה בגיל 30, הכל יתיישב. כאן בעולם הזה אנחנו לא מבינים, אבל אין ספק שצריכים להתחזק, הזעזוע הזה צריך לחזק את כולנו - את כל עם ישראל, הן בעניינים של צניעות וקדושה, והן בהתמדה בלימוד התורה.

הרהור לפני הספירה

ד. בשיעור הקודם דיברנו על הרהור בספירת העומר, כגון מי שלפני שסופר את העומר מסתכל על הסידור וחושב את מנין הימים והשבועות, ושאלנו למאן דאמר הרהור כדיבור דמי, איך אחר שהרהר את המספר יכול לברך ולספור? הגע עצמך, אדם דיבר בפיו ואמר "היום חמשה ושלושים יום לעומר", כגון ששאל אותנו חבריו כמה היום לעומר והשיב לו בפיו, שמרן בשלחן ערוך (סימן תפט סעיף ד) פסק שלא יספור יותר בברכה. ולפי זה גם אם הרהר את המספר, מדוע לא נחוש למאן דאמר הרהור כדיבור דמי וכאילו אמר בפיו?

אם הרהור כדיבור דמי

ה. בגמרא בברכות (כ): אמר רבינא הרהור כדיבור דמי, וע"י הרהור יוצא ידי חובת קריאת שמע ותפלה, ורב חסדא אמר הרהור לאו כדיבור דמי. ארבעה ראשונים פסקו הלכה כרבינא שהרהור כדיבור דמי, הרמב"ם (פ"א מהלכות ברכות הלכה ז), והרי"א (ברכות טו), והר"ה - רבינו זרחיה הלוי בעל המאור (פ"ג דברכות), ורבי משה מקוצי בסמ"ג (עין כז), אולם רוב הראשונים פסקו להלכה כרב חסדא, ומהם: רש"י (ברכות טו), התוספות (שם ד"ה ורב) בשם רבינו חננאל, הרא"ש (פ"ג דברכות סימן יד), האור זרוע (סי' קיז), הרשב"א, הרמב"ן

אהבת חנים

ב. מעל הכל יש להתחזק באהבת ישראל, אהבת חנים. הלא זה קרה בל"ג לעומר, סוף הימים שמתו בהם עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא, עברו מאז אלפי שנים ועדיין אנחנו נוהגים מנהגי אבלות, לא מסתפרים, לא מתגלחים, לא שומעים כלי שיר, איך יתכן להתאבל כל כך הרבה שנים? אלא האבלות היא על העולם שנהיה שמוס מן התורה, עד שבא רבי עקיבא והעמיד חמשה תלמידים וכל התורה שיש לנו היום היא מהם, ואילו כל העשרים וארבעה אלף תלמידים היו נשארים בחיים, איזו תורה היתה לנו? על זה אנחנו מצטערים ומתאבלים. ועל מה נגזרה הגזרה שכל התלמידים מתו במיתה משונה של מיתת אסכרה - חנק? מפני שלא נהגו כבוד זה בזה.

והחי יתן אל ליבו

ג. כמה מוסר השכל יש ללמוד מכאן, שאדם צריך שיהיה לו אהבת חנים, להתרחק משנאת חנים, לקרב את חבריו. מרן זצ"ל, כמה היה מקרב את האנשים, מראה להם פנים, באיזו סבלנות! לפעמים הייתי רואה ומתפעל, הרב היה עסוק

דעת מרן

ו. מרן השלחן ערוך פסק כדעת רוב הראשונים שהרהור כלאו כדיבור דמי, וחזר על ההלכה הזו שלוש פעמים, בהלכות קריאת שמע (סימן סב סעיף ג), ובהלכות ברכת המזון (סימן קפה סעיף ב), וכן בהלכות ברכת הפירות (סימן רו סעיף ג) כתב: כל אלו הברכות וכו' וצריך להשמיע לאזניו, ואם לא השמיע לאזניו יצא, ובלבד שיוציא בשפתיו. זה אחד המקומות שמרן השלחן ערוך עזב את דעת הרמב"ם ופסק כרוב הראשונים, וזהו על פי הכלל שכתב מרן בהקדמתו לבית יוסף, שכאשר שני עמודי הוראה הולקים ואחד לא גילה דעתו - כמו בנידוננו שהרמב"ם והרא"ש חולקים והר"ן לא גילה דעתו - הנה הרמב"ן והרשב"א והר"ן והמדכ"י וסמ"ג ז"ל לפנינו, אל מקום אשר יהיה שמה הרוח רוח אלהין קדישין ללכת נלך, כי אל הדעת אשר יטו רובם כן נפסוק הלכה. ע"כ.

היסח הדעת

ז. אם אדם לקח כוס מים והרהר "ברוך אתה ה' אלוקיני מלך העולם שהכל נהיה בדברך", לדעת הרמב"ם וסיעתו ישתה, ואם יברך שוב זו ברכה לבטלה, אבל לדעת מרן שפסק כרוב הראשונים שלא יצא ידי חובה לברך בפיו, וכך ההלכה. והטעם שאין לחוש בזה לברכה לבטלה, כי יש לו אפשרות לבטל את הרהורו, ויאמר "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", ולאחר מכן לברך בפיו. אך באמת לגבי ברכה אחרונה - כגון ברכת נפשות או ברכות השחר וברכת אשר יצר - לא שייך הפתרון הזה, כי ברגע שהרהר את הברכה כבר פקע ממנו חיוב הברכה לדעת הרמב"ם וסיעתו שהרהור כדיבור דמי, אין הכי נמי לא יחזור לברך, ואומרים סב"ל נגד מרן.

סתירה במרן

ח. מדברי מרן הנ"ל משמע שהמהרהר ברכה לא יצא ידי חובה אפילו בדיעבד, אך דברי נסתרים ממה שכתב סעיף לאחר מכן (סימן סב סעיף ד): אם מחמת חולי או אונס אחר קרא קריאת שמע בלבו יצא. כל האחרונים עומדים על הסתירה בדברי מרן. יש מתרצים שכל הדין שהרהור לאו כדיבור דמי, הוא מדרבנן, אבל מהתורה לכולי עלמא הרהור כדיבור, ולכן במקום שהוא חולה או אונס שאין באפשרותו לומר בפיו כלל, רבנן העמידו דבריהם על דין תורה שהרהור הרי הוא כדיבור. יש תירוץ יותר פשוט שנראה יותר אמיתי, שבמקום שהוא חולה או אונס ואינו יכול לברך לכל הפחות ירהר יוצא ידי חובה לדעת הרמב"ם וסיעתו. יש עוד תירוצים, האחרונים האריכו בזה, אבל אלו התירוצים הכי מסתברים.

הרהר ברכת המזון

ט. מה יהיה הדין לגבי ברכת המזון, אדם שאכל לחם ושבע, והתחייב בברכת המזון מהתורה, ופתח סידור וקרא את כל ברכת המזון בהרהור הלב, בפשטות כיון שחיוב ברכת המזון מהתורה, ויש ספק אם יצא ידי חובה, נאמר ספק דאורייתא לחומרא ויחזור לברך. כך מבואר ביביע אומר חלק ד' (תא"ח ס"ג אות יז ד"ה ולענין הלכה) שיצא לאור לפני למעלה מחמשים שנה. אולם בשנים האחרונות דוברת עם מרן זצ"ל על כך כמה פעמים וחזר בו, משום ספק ברכות להקל, וכפי שנסיביר להלן.

אוי לי אם אומר אוי לי אם לא אומר

י. מי שנסתפק! אם בירך ברכת המזון, כולם יודעים שברושלמי פרק קמא דברכות בדין הראשון בעמוד השני מבואר, שאדם שאכל ושבע, ספק בירך ספק לא בירך, חוזר לברך. וכן פסק הרמב"ם (פ"ב מברכות) וכן פסק מרן השלחן ערוך (ס' קפד סעיף ד). בא גאון רבי עקיבא איגר (בתשובה ס"ה) ושואל שאלה חזקה מאוד - וכבר קדמו אותו המכתם לדוד פארדו (תא"ח סימן ג) ועוד - הלא כנגד ספק ברכת המזון דאורייתא, יש לנו ספק ברכה לבטלה, ובשלמא להתוספות (ר"ה לג.) והרא"ש (פ"ק דקידושין סימן מט) שברכה לבטלה מדרבנן ניהא, כי עדיף שיכנס בספק איסור דרבנן של ברכה לבטלה, בשביל לקיים ספק ברכת המזון דאורייתא. אבל יש אומרים שברכה לבטלה איסורה מדרבנן, וכן דעת הרמב"ם (פ"א מהלכות ברכות ה"ט), וכן דעת רב האי גאון (בשערי תשובה סימן קטו) שהמברך ברכה שאינה צריכה חיוב מלקות למרות שבירך ולא הזכיר שם ה' סתם, וכן דעת רב נטרונאי גאון (בספר המכריע ס' פה) ורב פלטיץ גאון (בחמדה גנוזה ס' א). אמנם האליה רבה (סימן רטו סק"ה) פסק בדעת הרמב"ם, וכתב שהרמב"ם רק העתיק דברי הגמרא בראש השנה (ג.) שכל המברך ברכה שאינה צריכה עובר

1 כגון שקיבל שיחת טלפון ארוכה, ואחר כך אינו זוכר אם בירך. אמנם זה קצת מוזר איך אדם שוכח אם בירך ברכה מהתורה, וכי הוא מברך בלי לחיץ? אבל קורה שיש כל מיני צרות שמשיכחות.

בלא תשא, ויתכן שהוא אסמכתא בעלמא. אבל נעלם ממנו תשובת הרמב"ם בפאר הדור (ס' קה) שלא היתה בדפוס בזמנו, ושם כתב בפירוש שאיסור ברכה שאינה צריכה איסורא דאורייתא הוא. אם כן, אותו אדם שאכל ושבע וחייב בברכת המזון מהתורה, מה שלא יעשה יהיה בבעיה, אם לא יברך, שמא לא בירך וחייב בברכת המזון מהתורה, ואם יברך שוב, שמא כבר בירך וכעת הוא עובר על איסור ברכה לבטלה מהתורה. 'אוי לי מיצרי אוי לי מיצרי'. מה עושים? בכהאי גוונא לכאורה אנחנו צריכים לומר 'שב ואל תעשה עדיף', ומדוע להלכה המסופק אם בירך ברכת המזון חוזר לברך? כך שואל רבי עקיבא איגר.

נתערבו הדמים

יא. יש להוסיף ולהקשות מדברי הגמרא בראש השנה (כה:), במזבח היה שביל סביב ארבע הפינות והיו זורקים את הדם על גבי המזבח, יש קרבנות שמתנותיהם אחת שהיא שתיים, ויש שתיים שהן ארבע, מה הדין אם נתערבו הדמים, ילד קטן ראה את המדבקה שמבדילה ביניהם, הוא אוסף מדבקות ולקח אותן... בא הכהן ורואה צלוחית של דם ואינו יודע אם לזרוק שתיים שהן ארבע או אחת שהיא שתיים, מה שיעשה יש לו בעיה, אם יתן שתיים שהן ארבע וזה אחת שהן שתיים יעבור על כל תוספי, ואם יתן אחת שהן שתיים וזה שתיים שהן ארבע יעבור על כל תגרע. לדעת רבי יהושע יתן אחת שהן שתיים, כי עדיף שיעבור על כל תגרע בשב ואל תעשה, ולא יעבור על כל תוספי בקום ועשה. ולפי זה יש לשאול, המסופק בברכת המזון נאמר לו שעדיף שלא יברך ויבטל ספק ברכת המזון בשב ואל תעשה, ולא יברך ויכנס בספק איסור ברכה לבטלה בקום ועשה. ויש על כך כמה תירוצים.

ספק דאורייתא לחומרא מהתורה או מדרבנן

יב. יש מחלוקת מפורסמת - כולם מכירים והזכרנו בשיעורים כמה פעמים - אם "ספק דאורייתא לחומרא" מהתורה לחומרא או מדרבנן לחומרא, כלומר כשהתורה אסרה לאכול נבלה וטרפה, האם התכוונה שההיתר הוא רק באופן שברור במאה אחוז שהבשר כשר, אבל אם יש ספק אסור לאכול, או שהתורה התירה במקום ספק, ורק רבנן החמירו ואסרו. וכן, האם רק באתרוג ולולב הכשרים בוודאות מקיימים את המצוה, או אף כשיש ספק בכשרותם מותר לקיים את המצוה. וכן על זו הדרך בכל התורה כולה. יש בזה מערכה לקראת מערכה, ואפשר לומר שלדעת רוב הראשונים ספק דאורייתא לחומרא מהתורה, ומהם רש"י (יומא סד ע"א ד"ה יקריבו, וקידושין עג ע"א ד"ה ואיבעית, ועוד) והתוספות (כתובות נא סע"ב ד"ה אונס) והרשב"א (קידושין עג.) והר"ן (בתשובה סימן נא, ובפ"ק דקידושין דט"ו ע"ב מדפי הר"ף ד"ה גרסינן). אך לעומת זאת לדעת הר"ף (שבת קלו ע"ב, וקידושין ה ע"ב, ופסחים לט ע"ב) - כך מדייקים ממנו - ולדעת הרמב"ם (פ"ט מהלכות טומאת מת הלכה יב) והרא"ש (קידושין ה:) ספק דאורייתא לחומרא מדרבנן, וכן דעת המאירי (קידושין ה:), רבינו מאיר המעילי (בספר המאורות שבת כג.), הראב"ד (פ"י מהל' כלאים הכ"ז), רבי דוד בונפיד (פסחים י.) ועוד. וכך ההלכה - כשלושת עמודי ההוראה וסיעתם.

ראיות לכאן ולכאן

יג. וכן משמע מדברי הגמרא (קידושין עג.) על הפסוק (דברים כג, ג) לא יבוא ממזר בקהל ה', רחמנא אמר ממזר ודאי הוא דלא יבוא, אבל ספק ממזר מותר, רק מעלה עשו ביוחסין לאסרו מדרבנן³. ונלמד מכאן לכל התורה כולה שספק דאורייתא לחומרא מדרבנן. מאידך, מי שאכל ודאי חָלַב מביא קרבן חטאת, אבל אם אכל ספק חלב ספק שומן, מביא אשם תלוי, כמו שנאמר בתורה (ויקרא ה, יז) "וְלֹא יָדַע וְאָשָׁם". מכאן נראה שהתורה אוסרת גם ספקות ומוחייבת להביא עליהם קרבן, אם מהתורה לא מביאים קרבן על ספק, איך מכניס חולין לעזרה? אלא ודאי שאשם תלוי הוא מהתורה, וספק דאורייתא לחומרא מהתורה לחומרא. וכן לגבי סוטה ברשות היחיד כתוב שהיא מביאה קרבן, ואף על פי שיש ספק, וכל מה ששותה מהמים המאורים זה על ספק, ולכאורה גם משם משמע שספק דאורייתא לחומרא מדאורייתא. ומחלוקת הראשונים היא האם לומדים לכל התורה ממזר, או מאשם תלוי וסוטה. והאריכו הראשונים והאחרונים מה יעשו החולקים עם הראיות שכנגדם.

2 כמו שאומרים בכל בוקר בקרבנות של שחרית, גם בחורי ישיבות צריכים לומר בכל בוקר קרבנות, וכי מי פטר אותם!?

3 לכן כשמוגיעים לבתי הדין הרבניים תיקים של ממזרות, כי לצערנו הרב לא כולם שומרי תורה ומצוות ובאים אלינו מעשים בכל יום, אנחנו מחפשים לעשות כמה ספקות כדי להתיר, כי הספק הראשון מוריד את איסור ממזר לאיסור דרבנן, ועל הספק השני אומרים ספק דרבנן לקולא. לא צריכים להגיע להיתר של 'תרי רובי' - שני רוב, זה היתר שנאמר כדי להתיר עגונה (א.ה. ע' בשו"ת יביע אומר ח"ו תא"ח ע"ה סימן ד. ומשם בארת), אבל להתיר ממזר די בספק ספיקא טוב.

דעת הגאון מליסא

יד. והנה הגאון מליסא בתחילת כללי הספק ספיקא (יו"ד סי' קי) מחדש דין, תדע שכל מה שחולקים הראשונים אם ספק דאורייתא לחומרא מהתורה או מדרבנן, זה בלא תעשה, כגון אכילת נבלות וטרפות, אבל בעשה לכולי עלמא מהתורה לחומרא, כגון במצות אתרוג שהתורה אומרת ודאי אתרוג תיקח, אבל לא ספק, כגון אתרוג מהעדה החרדית שהוא ספק מורכב... וכן במצות לולב, ומצות מצה, ושאר המצוות. הגאון מליסא לא חילק סתם מסברא, כמו היום שכל אחד עושה חילוקים מדעתו, אלא הביא ראיות והוכיח בדבריו מקושיות הר"ן (קידושין טו:) על הרמב"ם. לפי דברי הגאון מליסא אפשר ליישב את קושיית רבי עקיבא איגר, לגבי המסופק אם בירך ברכת המזון שהדין הוא שיברך, כי יבוא ספק מצות עשה של ברכת המזון דאורייתא שמהתורה לחומרא, וידחה ספק איסור לאו של ברכה לבטלה שמדרבנן לחומרא.

דעת הפרי מגדים

טו. הפרי מגדים (סי' יז א"א סק"ב) חולק על הגאון מליסא וסובר להיפך, שנחלקו בלא תעשה אם בספק יש להחמיר מהתורה או מדרבנן, אבל בעשה כולם מודים שמדרבנן לחומרא, ומביא ראיה לדבריו מהגמרא (יומא פו.) שישנם ארבעה חילוקי כפרה, עבר על עשה וחזר בתשובה, לא זו משם עד שמוחלים לו. עבר על לא תעשה ועשה תשובה, תשובה תולה ויום הכפורים מכפר. עבר על כריתות ומיתות בית דין ועשה תשובה, תשובה ויום הכפורים תולין, ויסורין כמורקין. עבר על חילול השם, עד מיתה לא מתכפר, מיתתו זו היא כפרתו, שנאמר "אם יכופר העוון הזה לכם עד תמותו" (ישעיהו כב, יד). נמצא שלא תעשה יותר חמור, כי עובר בקום ועשה, אכל חזיר וכדומה, אבל כשעובר על עשה, כגון שלא קרא קריאת שמיע, לא אכל מצה, עובר בשב ואל תעשה, על ידי שלא עושה כלום. במחלוקת הגאון מליסא והפרי מגדים יש מערכה לקראת מערכה, בשו"ת עונג יום טוב (סימן עא) מחזק דעת הגאון מליסא, אבל כנגדו הרבה אחרונים כתבו כדעת הפרי מגדים, והביאם מרן זצ"ל בספריו (ע"ב שו"ת יבי"א ח"א האו"ח סי' לו אות ז, ה, ובהל, ובמילואים, וה"ח חו"ד סי' טז אות ד, וסי' כג אות ז, וה"ח האו"ח סי' יט אות ז, ועוד). לפי דברי הפרי מגדים הדרא קושיית רבי עקיבא איגר לדוכתא, מדוע חוזר ומברך ברכת המזון מספק, הרי לכולי עלמא יש להחמיר רק מדרבנן.

ראיה מהרמב"ם

טז. שוב יצא לאור לפני ששים שנה תשובת הרמב"ם (הוצאת מוקיצי נרדמים שנת תשכ"א סימן שי"ח) שכתב במילים הללו: בכל "איסורי לאוין" כולם, אם הוא ספק איסורא דאורייתא, אסור מדבריהם. ומשמע שבספקות במצות עשה יש להחמיר מדין תורה. יתכן שאילו הפרי מגדים היה יודע מדברי הרמב"ם הללו היה חוזר בו. מרן זצ"ל בספריו (הני"ל) עסק בזה אבל לא הכריע, ולא הזכיר את דברי הרמב"ם. באתי והראיתי למרן את תשובת הרמב"ם, ושאלתי אותו מדוע לא הזכירו. מרן חיך ואמר לי: תביא יביע אומר חלק י' (חידושי סי' י) - אני עדיין לא הגעתי לשם... ופתח והראה לי שהביא שם את דברי הרמב"ם בתשובה. אין דבר נעלם מעיני קדשו. לפי זה יש לקיים את התירוץ שאמרנו על פי דברי הגאון מליסא, שהמסופק אם בירך ברכת המזון יברך שוב, כי יבוא העשה של ברכת המזון וידחה הלא תעשה של ברכה לבטלה.

חזקת חיוב

יז. רבי דוד פארדו - היה בן דורו של החיד"א - כתב בספרו מכתם לדוד (האו"ח סימן ג, ד"ז ע"ג) תירוץ אחר, כי שאני הכא דאתחזק חיובא, האדם בא לפנינו ובטנו מלאה, ואומר: הרב, אני לא יודע אם בירכתי או לא בירכתי, כיון שיש לו חזקת חיוב, אוקמיה אחזקתיה ותחיבו לברך, ואין לחוש לספק ברכה לבטלה. ותירוץ זה טוב גם לשיטת הפרי מגדים.

ספק בדין

יח. כל האמור הוא כשיש ספק במציאות או בירך ברכת המזון או לא, וכשיש ספק 4 הוא לא קם לתפלה, זה יצר הרע של בחורים לקום מאוחר, בשעון קיץ מרוויחים צגת שזמן קריאת שמיע יותר מאוחר, אבל גם את זה איחר, והמשיג קרא לו ונתן לו על הראש, לא סילק אותו מהישיבה, לא מסלקים מהר, זה פיקוח נפש, בשביל לפסוק בדין נפשות צריכים להקים סנהדרין, וכן לבכות על הבחור, וכולי האי ואולי, אבל יכול לומר לו שאם משיך יקרא לאבא שלו ויהיו לו בנות. אם הוא חוזר בתשובה באמת, ומצטער ומתחרט על שביטל עשה של קריאת שמיע עד שהקב"ה - יודע תעלומות לב - יעיד עליו שלא ישוב לכסלה, לא זו משם עד שמוחלים לו.

5 תשובה יפה כתובה בערבי, מי שמבין ערבית נתנה לקרוא אותה, מרן האבא היה מדבר עם האמא ערבית, הוא ידע ערבית עיראקית וערבית חלבית, כשהיה רוצה לדבר איתה על אחד הבנים היה מדבר בערבית, הוא חשב שלא הבננו, אבל היינו מבינים...

במציאות מועילה חזקת חיוב, אבל אם הרבה ברכת המזון, שיש לו ספק בדין אם יצא ידי חובתו או לא, לא תועיל חזקת חיוב. בשנת תש"נ כשיצא ילקוט יוסף על ברכות, הייתי לומד עם מרן זצ"ל כל ערב והיה עובר איתי סעיף אחר סעיף, וכשהגענו לסעיף הזה, כתבתי (בעמ"ש) כמו שמובא ביביע אומר חלק ד' שמי שהרבה ברכת המזון בלבד, יש לומר ספק דאורייתא לחומרא ויחזור לברך. אבל אחר כך אמרתי למרן את כל המשא ומתן הנ"ל, והסכים איתי, ואמר לי לכתוב שלא יחזור לברך, וספק ברכות להקל. וכך כתבנו בילקוט יוסף (החדש סימן רו סעיף ג) הלכה למעשה, שמי שהרבה ברכת המזון בלבד לא יחזור לברך, כיון שחוששים לדעת הרמב"ם וסיעתו שהרהור כדבור דמי, ולא תועיל לו החזקת חיוב, אשר על כן שב ואל תעשה עדיף.

הרהור בעלמא

יט. מה ששאלנו בתחילת השיעור לגבי המהרהר את מספר הימים, גם לדעת הרמב"ם וסיעתו הסוברים שהרהור כדיבור דמי ויכל לחזור ולברך, כי הרהור הוא כדיבור כאשר מטרת המהרהר שיהיה תחליף לדיבור, ומהרהר לשם מצוה, אבל הרהור בעלמא לכולי עלמא אינו כדיבור, אי אפשר לעצור מחשבה, היא כמו פסיק רישיה, כך כוסביר הסטייפלר בספרו קהילות יעקב (ברכות סימן יב, עמ"ס). לכן אין שום חשש לספור את העומר אחר השליח ציבור, וכך מעשים בכל יום, למרות שכששומעים אותו סופר מהרהרים את המספר, ואחר כך כולם מהרהרים, אפילו הכי זהו הרהור שלכולי עלמא לא יוצאים בו ידי חובה.

ספירה ללא הבנה

כ. נאמר עוד הלכה, המגן אברהם (סימן תפט ס"ק ב) חידש, שהסופר את העומר צריך להבין מה שמוציא מפיו. כלומר אם הוא אמריקאי שהגיע מברוקלין או צרפתי שהגיע מפר"ץ, ואומר "היום חמשה ושלושים יום לעומר", ותשאל אותו באנגלית - אני לא מבין אנגלית לא למדתי ליב"ה - מה ספרת? והוא לא יודע, הדין הוא שלא יצא ידי חובה, אלא כל אחד צריך לספור את העומר בשפה שמבין. כך מחדש המגן אברהם, וכל האחרונים קמו עליו, ובראשם הגאון היעב"ץ (בשו"ת שאילת יעב"ץ סי' קלט) והגאון רבי יצחק טייב בערך השלחן (סי' תפט ס"ק ג), הלא המתפלל או מברך ברכת המזון בלשון הקודש - כגון אמריקאי שקורא בסידור בלשון הקודש בלי תרגום - ולא מבין יוצא ידי חובה, וכמו שפסק מרן השלחן ערוך (סימן קצג סעיף א), וכך פסקו להקת אחרונים, מהם הב"ס (סימן קצג) והמגן אברהם עצמו (שם סק"ב) והלבוש (שם) והפרי מגדים (שם) והמשנה ברורה (סימן סב סק"ג, וסימן קצג סק"ה) והכף החיים (סימן קכד סק"ד), וסימן קצג סק"ד). ומביאים לכך ראיה ממה ששינוי בכוסכת סוטה (לב). אמנם בספר חסידים (סימן תקפח, וסי' תשפה) משמע לא כך, אבל אנחנו פוסקים כדברי כל גדולי האחרונים הנ"ל. לכן היעב"ץ ורבי יצחק טייב דחו את דברי המגן אברהם.

ספירת ספק

כא. המגן אברהם - שמכנים אותו 'גדול האחרונים' - חידש דין שצריך להבין אותו, ומצוה ליישב את דבריו. בספר דבר אברהם (ח"א סי' לד) מבאר, הרז"ה (סוף פסחים) הקשה, בחוץ לארץ עושים יום טוב שני של גליות, בחול המועד הראשון שלנו הם עושים יום טוב שני, וכן באסרו חג שלנו הם עושים יום טוב שני, ביום זה אינם מניחים תפלין שהיא מצוה מהתורה, ומתפללים תפלות של יום טוב ומקדשים על היין ולא חוששים לברכה לבטלה¹⁰. אם כן מדוע במוצאי יום טוב שני של פסח הם לא סופרים

6 לא היינו כמו שיש היום אברכים צעירים שבאיהם ביטחון כותבים וחולקים, היום עינתי במאמר של אחד מרבני הדור, הוא לא הבין את מרן זצ"ל ולחיים הקשה וחלק.

7 ספרתי פעם, לפני מעל שלשים שנה, הזמינו אותי לבוא לשבת במעלות, והיינו הולכים אינני יודע אם יש עיר בארץ שלא הייתי שם בשבת, מרן היה דוחף אותנו לזה, והאדמו"ר מקאליב ע"ה היה מומן את הרכב, האוכל, הדירה. וכל שבת היינו הולכים לעיר אחרת. ביום ששי פגשתי את ראש ישיבת פורת יוסף רבי יהודה צדקה ואמרתי לו: הרב, אני נוסע לשבת במעלות, בשבת לי שם כל כך הרבה שיעורים, ולפי החשבון שלי אני צריך לקום לנץ, ולא אספיק להתפלל מוסף בבית הכנסת, כי כבר יש לי עוד שיעור, אמר לי: אני פוטר אותך, תתפלל מוסף בבית. הוא נתנה מוכן שאנחנו הולכים למסור שיעורים, ואמר לי: יש לי עצה בשבילך, כשאתה נותן שיעור לבעלי בתים תאמר חמש או עשר דקות משהו קשה, שלא כולם יבינו אותך, שיראו מה זו התורה שלנו. אנשים חושבים, מה אברכים עושים בכלל? עושים טבלאות, יש מחלוקת וכך ההלכה, ואחר כך באים להיבחן ברבנות... שידעו שהתורה מלאה מקושיות ותירוצים. טוב, בסדר. אחר כך ספרתי למרן האבא שהרב צדקה יעץ לי לומר בכל שיעור משהו קשה. מיד אמר לי מרן: לא תשמע לו, מה פתאום, צריך לומר להם דברים שבינו. אין בזה כיבוד אב ואם, זה לא הנאה ישירה לאב... אבל מצד אחד מרן שהוא מורי ורבי המובהק אומר לי כך וכך, מצד שני חכם יהודה צדקה רב רבנו אומר לי אחרת, מה אעשה? עשיתי פשרה, אמרתי דברים קשים והרחבתי אותם, כמו שעשיתי עכשיו. לכן חשוב להכין שיעור מלא וגדוש, אם רק יקראו להם משנה ברורה או בן איש חי - מותר, אסור, על פי הקבלה מחמירים - זה טוב, אבל הם לא ידעו מהי התורה שלנו ומה עושים האברכים בכלל.

8 תדעו שהעולם גדול ויש בכל העולם הרבה תלמידי חכמים יראי ה', חרדים לדבר ה', בעלי בתים שקובעים עיתים לתורה, קהילות של אלפים ועשרות אלפים. ב"ה יש הרבה תורה בעם ישראל.

9 רק בדין שומע כעונה שצריך התחברות השומע והשומע צריך השומע להבין את המשמע, אבל אם אומר בפיו בלשון הקודש, אף על פי שלא מבין יוצא ידי חובה.

10 רווק שבא ללמוד בארץ בדרך כלל לא עושה יום טוב שני, כי אם יהיה לו בארץ הצעת שידוך טובה

בספירת העומר "היום יום אחד או שני ימים לעומר"? וכן בכל יום ויום שיספרו שני ימים מספק? אלא אומר הדבר אברהם שבספירת העומר המצוה היא לספור מספר מדויק, כי ספירה מספק איננה ספירה כלל. הגע עצמך, שמעתי - לא ראיתי ב"ה... - שבח"ל יש שטרות של אלף דולר שרק עשירים גדולים מתעסקים בזה, אדם שקיבל כמה שטרות כאלה וסופר, אלף, אלפיים, שלוש, ארבע... ולפתע התבלבל, רגע, הגנתי לשבע או לשמונה? 'דחילק', זה הפרש של אלף דולר, והוא ממשך: שמונה או תשע, תשע או עשר... ככה סופרים?! צריך לספור מספר ודאי. ולפי זה יש לבאר את חידושו של המגן אברהם, שמי שסופר את העומר ואיננו מבין, אין זו ספירה ברורה, וכל זה בשונה משאר מצוות התלויות באמירה, שאם אמר בלשון הקודש אף על פי שלא הבין יצא.

ספק מעשר בהמה

כב. לפי זה אפשר ליישב גם את קושיית התוספות (במסכת בבא מציעא ו: ד"ה קפ"ז), בגמרא שם מבואר בד"מ מעשר בהמה, שאם יש לאדם מאה כבשים, מעביר כבש כבש דרך שער צר וכשמגיע העשירי הוא מסמנו אותו ואומר עשירי יהיה קודש, ואם קפץ אחד מן המנויים, היה כבש אחד שובב, ולאחר שמנה אותו קפץ וחזר לתוך אותם שלא נמנו, ואינו יודע לזהות את הכבש - כולם נראים אותו דבר ולא כמו בני אדם שפרצופיהם שונים - כל התערובת פטורה ממעשר, כי התורה אמרה "העשירי יהיה קודש", "עשירי" ודאי אמר רחמנא ולא עשירי ספק. והקשו התוספות: תימה, דלכא דלכא ברובא - שאותו כבש יתבטל ברוב הכבשים? הרי התורה אמרה "אחרי רבים להטות". מה תאמר, שבעלי חיים חשובים כד"מ דבר שבמנין שאינו בטל, אבל כל מה שהם לא בטלים זה מדרבנן, ואם כן איך נתייר איסור דאורייתא של מעשר בהמה? ונשארו בצריך עיון. השיטה מקובצת הביא תירוץ בשם הרא"ש מפלי"א והריטב"א, שאמנם בכל התורה הולכים אחרי הרוב, אבל עדיין תורת ספק עליו, רק שגזירת הכתוב ללכת אחרי הרוב, וכאן שהתורה אמרה לי עשירי ודאי ולא ספק, לא שייך לספור בספק. ולכן גם המגן אברהם כתב שלא מועילה ספירה כשלא מבין, כי מהות הספירה דוקא כשסופר ברוב ומובן.

המסופק כמה היום לעומר

כג. לפי זה - אומר הדבר אברהם - המסופק כמה היום לעומר, כמו שמצוי שלקראת הסוף מתחילים להתבלבל, אם כי היום אין בעיה, הוא יכול להתקשר לחבירו ולשאול אותו כמה היום או כמה אתמול לעומר, או שיש לו מכשיר שכתוב לו כמה היום לעומר, אבל באופן שלא יכול לברר כמה היום לעומר, מה יעשה? הוא יודע בבירור שהיום לא שלושים וארבעה ולא שלושים ושבעה, אלא או שלושים וחמשה או שלושים וששה, הוא יתחן וישאר בארץ. היו אצלי כמה בחורים - אמריקאים, צרפתים - ששאלו אותי: אנחנו לומדים בישיבות בירושלים, האם נעשה יום טוב שני של גלויות? אני שואל: תגיד, יהיה לך שידוך טוב, בחורה צדיקה ויראת שמים, לא מדברת גבוהה גבוהה, הכל בעדינות, ובעיקר צנועה, עם מטפחת. בלי פאה נכרית, אתה תיקח אותה? אומר: לא, אני שואל את ההורים שלי ואם הם לא מרשים אני חוזר לחו"ל. ואם יציעו לך את הבת של 'צ'וף רבאי' - הרב הראשי - אתה תסכים? בטח, זה משהו אחר... ואם תקבל דירה בארץ אתה תסכים? כן, כיון שיש לו אפשרות להישאר בארץ, די שיעשה יום טוב אחד. אבל נשוי שנמצא בארץ בביקור, עושה יום טוב שני של גלויות, דלא כהחכם צבי (סימן קס"ז) שכתב שבארץ לא עושים כלל יום טוב שני של גלויות, אפילו הוא תושב חו"ל שדעתו לחזור מיד במוצאי החג. מרן באבב"ט רוכל (סי' כו) כתב שלא כדבריו, אלא אם הוא נשוי והוא בא לארץ לשבוע או שבועיים או חודש או חודשיים, עושה כאן יום טוב שני של גלויות. וכולם יודעים שהלכה כדעת מרן. 11 כנראה התוסי' הבינו שעל פי ד"מ רוב הוא נחשב בגדר תורת ודאי עליו, ולכן נשארו בצריך עיון.

שיעור זה יופיע בשלימותו, יחד עם כל שיעורי מרן הראשון לציון שליט"א בסדרת הספרים "השיעור השבועי" לפרטים: 077-2009-778

לא יוכל לספור "היום חמשה ושלושים או ששה ושלושים", ככה סופרים! תחליט!... זה לא נחשב ספירה, כי ספירה צריכה להיות דבר ברור.

הדבר אברהם חזר בו

כד. הרב וז"ל בספרו המועדים בהלכה ראה את דברי הדבר אברהם עד כאן, ועל פי דבריו פסק להלכה שהמסופק לא יספור היום כך או כך. אבל במחילה מכבודו שהיה אדם גדול ונפטר בסביבות גיל מאה, לא סיימוה קמיה דמר, כי הדבר אברהם חזר בו, משום שהר"ה שהקשה מדוע בחו"ל לא סופרים יומיים, לא תירץ שספירת ספק אינה ספירה, אלא תירץ שאם בכל יום יספרו יומיים, כשיגיעו לחג השבועות יספרו בו מספק ויבואו ללול בחג, כי יהיה להם צד שהוא יום חול. אם הר"ה לא תירץ שספירת ספק אינה ספירה, בהכרח שלא הבין כך, וגם ספירת ספק נחשבת ספירה, כי יש בזה בירור מסוים.

דין המסופק להלכה

כה. מרן זצ"ל ביביע אומר (ה"ח האו"ח סימן מה) האריך בזה מאוד, והמסקנא להלכה שהמסופק כמה היום לעומר ואין לו דרך לברר, יספור את שני המספרים זה אחר זה בלי ברכה, ויעשה תנאי שמתכוין לצאת ידי חובה במספר הנכון, ומועיל תנאי במצוות¹². אך לא יברך על ספירת ספק, כי יתכן שהמספר הראשון שספר אינו נכון והוא הפסק בין הברכה לספירה. וביים שיתברר לו את המספר האמיתי, יחזור לספור בברכה.

פתח בשלושים וחמשה

כו. רבי שמעון חירארי¹³ ע"ה חידש בספרו שער שמעון אחד (ה"א סימן סו), שהמסתפק אם היום שלושים וחמשה ימים או שלושים וששה ימים, יכול גם לספור בברכה, על ידי שבתחילת הברכה כשאומר ברוך אתה ה', יחשוב בדעתו שהיום שלושים וחמשה, ובהמשך הברכה יכוין שהיום שלושים וששה, וכך יצא ידי חובה, שהרי קיימא לן פתח בארבעה וסיים בחמשה יצא ידי חובה, וכן פסק מרן השלחן ערוך (סימן תפט סעיף ו), והמקור לכך מדינא דגמרא בברכות (ב). פתח בשיכרא וסיים בחמרא, תיקו, והכלל בידינו שכשהגמרא אומרת תיקו בדין דרבנן, ואומרים ספק דרבנן לקולא. אבל דבריו מאוד תמוהים, ראשית, הגמרא דיברה בדיעבד שיצא ידי חובה, אבל לא שיעשה כן לכתחילה. ועוד, שלא שייך לנהוג כך לכתחילה, כי אם מראש הוא מכין בדעתו לומר בסוף הברכה "היום ששה ושלושים", נמצא שהוא לא חשב לומר שלושים וחמשה, ואיך יתכן לומר שהוא חשב לומר שלושים וחמשה, הרי זו 'עבודה בעיניים'... לכן אחר המחילה מכבוד תורתו, למרות שהיינו מכירים אותו וכיבדנו אותו, זה חידוש. להלכה כמו שאמרנו, שיעשה תנאי ויספור באותו הלילה בלי ברכה.

12 וכן לגבי מי שקם מאוחר ולא יודע אם יספיק לקרוא קריאת שמע בברכותיה בזמן, יקרא קריאת שמע לפני התפלה ויעשה תנאי, שאם יעבור הזמן מתכוין לצאת ידי חובה בקריאה זו, ואם לא יעבור, קריאה זו תהיה כקורא בתורה, ויצא ידי חובה בקריאת שמע וברכותיה.
13 היה מחכמי תנאים וחיבר עוד כמה ספרים: 'ישמח לבי', 'אשמח בה', ועוד. וכבר משנת תשכ"ח תשכ"ט כשמרן עוד היה רב ראשי לתל אביב, רבי שמעון היה רב שכונת כפר שלם בתל אביב, ובכמה פסקים בספריו כתב: שוב שלחתי את הרב ניסים בן שמעון לשאול את דעת פוסק הדור, ואני מבטל דעתי מפני דעתו. כבר אז היה רב שכונת מבוגר, ובכל זאת מיד היה מבטל דעתו. זה מוסר השכל, איך להתבטל אל 'השופט אשר יהיה בימין', להתבטל לגדולי הדור. לצערנו יש צעירים שלא מבינים את זה.

שיעור זה יופיע בשלימותו, יחד עם כל שיעורי מרן הראשון לציון שליט"א בסדרת הספרים "השיעור השבועי" לפרטים: 077-2009-778

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכ"ס היזדים כל מוצש"ק.
הרב המקדים בשעה 21:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 22:00
וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" *5293* שלווחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:
אשר בן פסיה חנה - לכל הישועות

לכל המעוניין להתברך מפי קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה, לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם **חייגו: *5290***

העלון להצלחתם של: אסתר בת שושנה - לרפואה, יצחק אהרון, יואל ויעקב בני ציפורה - זיווגים הצלחה בכל, משה נתן בן מישקט גיטל - זיווג הגון הצלחה בכל, למורי שלמה בן חנה - רפואה שלימה, עודד בן תמר - כל הישועות, צפורה בת דבורה גיטל - בריאות הצלחה בשורות טובות, אפרת בת אריאלה חיה - בשורות טובות זיווג הגון.

הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
ראב"ד ירושלים וראש בד"ץ "אור שרגא"

פרשת בהר - בחוקותי

ופירשו הר"ש הראב"ד ש"אם" הוא לשון בקשה, כמו (בראשית יח ג) "אם נא מצאתי חן בעיניך", שהקב"ה מבקש מישראל שיהיו עמלים בתורה.

והגר"א פירש שההוכחה היא מהמשך הפסוקים - "ונתתי גשמיכם בעיתם ונתנה הארץ יכולה ועץ השדה יתן פריו". וביאר החפץ חיים את דבריו, כי מיד לאחר "אם בחוקותי תלכו" התורה פותחת בברכות והבטחות רבות, "ונתתי גשמיכם בעיתם" וגו', ומדוע הקב"ה מבטיח את כל ההבטחות הללו? אלא ודאי שהוא רוצה להטיב עם עמו ישראל, ולכן הבטיח להם את כל הברכות אם יהיו עמלים בתורה. נמצא שהקב"ה מתאוה שישראל יהיו עמלים בתורה, כדי שיקבלו את כל הברכות.

ובזה יבואר מדוע האריכה התורה גם בקלות, כיון שהקב"ה אינו רוצה שיבואו הקלות על ישראל ח"ו, ולכן הרבה להזהיר אותם להתרחק מן העבירות ולעמול בתורה, להצילם מן הפורענות שלא תבוא עליהם, כי התורה אגוני מגנא ואצולי מצלא. וכאשר ישמעו למצוות ה' ויהיו עמלים בתורה, אז יזכו לכל הברכות האמורות בתורה, ומדה טובה מרובה ממדת פורענות.

ניתן להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 052-7626077

המקובל האלקי
רבי יהודה פתיה זיע"א
טוב וראוי לעשות פדיון נפש
אלפים נושעו!! בכוחה להסייג חולי, צרה ויגון

מתוך דברי קודשו של
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
בעניין חשיבות פדיון נפש
"והיא סגולה בדוקה ומנוסה
לרפואת החולים"

רבי "בית מרן" עורכים פדיון נפש לכל שם ושם.
להעברת שמות שלכם ובני משפחתכם **חייגו *5290**

"ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה' שדך לא תזרע וכרמך לא תזמור" (כה ד).

כתב בספר מטה משה (סי' תעג): השמיטה היא השבת של הארץ, בכל שבת ישראל שובתים ממלאכה, אבל הארץ מומשיכה להצמיח פירות, לכן היא צריכה לשבות בשנה השביעית, כי בכל שנה יש נ"ב שבתות, נמצא בשש שנים ש"ב שבתות, ובשבע שנים ש"ד שבתות, קרוב למנין ימות החמה שהם שס"ה ימים. לכן בכל שבע שנים צריך לשבות שנה אחת שהיא שנת השמיטה.

וגם מצות היובל שייכת לזה, כי אמנם בשמיטה לא עובדים בקרקע, אבל הקרקע מגדלת ספיחין הגדלים מאליהם, ואפילו בשבתות של השמיטה הקרקע מגדלת ספיחין, לכן צייתה התורה שבכל שבע שמיטות יעשו יובל אחד, כי מנין השבתות של שבע שמיטות שזה כשנה אחת, ואחרי שבע שמיטות עושים יובל אחד שבו אין אפילו ספיחין, כיון שהשנה שלפניה היתה שמיטה וכבר אין ספיחין בקרקע.

והחיד"א (חומת אנך אות א) כתב, כי בכל שנה היו התלמידים עוזבים את הישיבה בימי ניסן ותשרי כיון שהיו עסוקים בעונות אלו בקציר ובעבודת הקרקע לפרנסתם, שכך היה רבא אומר לתלמידיו (ברכות לה): בבקשה מומכם, אל תבואו לפני בימי ניסן ובימי תשרי, כדי שלא תהיו טרודים במזונותיכם בכל השנה כולה. נמצא כי בשש שנים ביטלו שנים עשר חודשים, לכן נתן להם הקב"ה שנת השמיטה שלא יעבדו בקרקע וישלימו את השנה שהחסירו מלימוד התורה.

ובספרו לחם מן השמים (אות ב) הוסיף החיד"א שלכן נקראת השמיטה "שבת לה'", ראשי תיבות: בגלל שמיטה לימוד תורת ה', לרמוז שהשמיטה נועדה ללימוד תורה, לתקן את מה שהחסירו בשש שנים שהיו עסוקים בעבודת הקרקע חודשיים בכל שנה, וכנגדם יעשו את השנה השביעית שבת לה' ולעסוק בתורה בלבד.

"אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם" (כו ג).

דרשו חז"ל בתורת כהנים: "אם בחוקותי תלכו", מלמד שהמקום מתאוה שיהו ישראל עמלים בתורה.

וצריך ביאור, מה ההוכחה שהקב"ה מתאוה שיהיו ישראל עמלים בתורה?

נכתב ע"י הרה"ג רבי משה והב שליט"א
רב מחלבות שטראוס - ישראל

בעקבות רבותינו הדליקו נר

הלבבות" (לרבנו בחיי) ו"ומסילת ישרים" (לרבי משה חיים לוצ'אטו) יש לציין שרבנו לא ראה את דרכו רק כמחולל וכמתחנך בעולם הישיבות בדרך של לימוד סוגיות הגמרא אלא גם בדרך המוסר שעד אז לא היה מצוי בישיבות. לרבנו היה הרבה מאד מאמרים בענייני מוסר כגון: "צרכיו החומריים של זולתי הם צרכי הרוחניים".

"הרוצה להתרום על זולתו אין לו לכרות בור לחבריו כי אם להקים רמה לעצמו".
"כשאני רואה בעל גאוה אני מרגיש בחילה עד כדי הקאה".
"תדאג לרוחניות שלך ולגשמיות של חברך".
"לא כל מה שחושבים יש להביע ולא כל מה שאומרים יש לכתוב ולא כל מה שכותבים יש להדפיס".

וכן מאמריו הידועים: "יותר קל ללמוד את כל הש"ס מאשר לתקן מידה אחת".
"כל זמן שהנר דולק אפשר לתקן".

רבנו העמיד תלמידים רבים ומתורת המוסר שלו יצאו שיטות שונות של מוסר. גדולי תלמידיו של רבנו היו: רבי יצחק בלאזר (שלחם במשכילים) רבי אלעזר גורדון (מיסד ישיבת טלז) רבי נתנלי מאמסטרדם, רבי יוסף יוזל הורביץ (הסבא מנובהרדוק-שיטת שפלות האדם) רבי שמחה זיסל זיסקינד (הסבא מקלם - שיטת הסדר - והדיקנות ומנוחת הנפש)

רבנו נפטר בשנת ה'תרמ"ג (1883 למניינם) והוא בן 73 שנים.

אבי תנועת המוסר רבי ישראל מסלנט זצוק"ל

אבי תנועת המוסר רבי ישראל ליפקין זצוק"ל (רבי ישראל מסלנט)

רבינו נולד בתאריך ו' חשון ה'תק"ע (1810 למניינם) לאביו רבי זאב ליפקין זצ"ל בעירה זאגור שבצפון ליטא עוד באותו ילד נחשב רבינו לעילוי גדול ולחד מחשבה.

כשהגיע רבנו לגיל 15 לערך נסע ללמוד בישיבה בסלנט אצל רבו רבי צבי ברויידא זצוק"ל לאחר נישואיו המשיך ללמוד תורה בעיר סלנט ושם פגש גם את רבו רבי יוסף זונדל מסלנט זצוק"ל שהיה מתלמידו של רבי חיים מוואלוז'ין זיע"א ופגישה זו השאירה על רבנו רושם גדול מאוד ומאו ראה בו כרבו המובהק. באחד המאמרים של רבי ישראל מסלנט הוא כתב על רבו רבי יוסף זונדל שהיה לא רק תלמיד חכם מובהק בעומקי בסוגיות התלמודיות אלה גם עובד ה' המגלה השקעה עצומה בענייני היראה, ומזה למד רבי ישראל מסלנט שלימוד המוסר צריך לימוד מיוחד וא"א להתייחס ליראה כדבר טבעי המתפתח בעצמו אלא זה דורש עבודת לימוד מיוחדות, ואכן מוזמן זה החל רבנו לפעול להחדרת המוסר ולהקים "בתי מוסר" שיפעלו בקרב הציבור הרחב.

רבנו שימש כמה שנים כראש ישיבה בוולנא והיה נואם בחסד עליון על ענייני בן אדם לחברו ודבריו היו עושים רושם גדול על שומעי לקחו, רבנו היה מרבה לדבר על חובותיו המוסריות של האדם והתבסס רבות על הספרים "חובת

מאור ישראל

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בפינתו הקבועה ברדיו קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום ה' בשעה 13:30

שאלה: השוכר דירה מתבירו ונהיה סתימה בכיור, מי צריך לשלם את התיקון השוכר או המשכיר?

תשובה: המשכיר טוען שאינו רוצה לשלם משום שהוא נתן לשוכר את הדירה כשהיא מושלמת ולא היתה סתימה בכיור אלא הכל היה תקין, ומה שנעשה השוכר זה שאשם ולכן הוא זה שישלם. וכדי ליפשוט ספק זה יש להביא את המשנה במס' בב"מ ק"א. שאומרת שהמשכיר בית לחבירו המשכיר חייב בדלת בנגר ובמנעול ובכל דבר שמעשה אומן אבל דבר שאינו מעשה אומן השוכר עושהו, הזבל של בעל הבית ואין לשוכר אלא היוצא מן התנור ומן הכירים בלבד. וכן פסקו כל הראשונים הרי"ף בדף נ"ח שם וכן הרמב"ם פרק ששי מהלכות שכירות הל' א וכן פסקו הטור והשו"ע בחוש"מ סי' ש"ד סעי' א'.

ולפי האמור נראה לומר שהמשכיר הוא זה שיצטרך לשלם את תיקון סתימת הכיור שהרי זה בכלל מעשה אומן, ומה שטוען המשכיר שהוא הביא לשוכר כיור בלי סתימה לפיכך יש לחלק שאם הסתימה נעשתה מחמת השימוש הרגיל בו שזה הבלאי של הכיור ודאי שהמשכיר יהיה חייב לשלם שהרי זה מצרכי הדירה, אבל באופן שהסתימה נעשתה מחמת פשיעת השוכר שלא השגיח שיכנסו לכלוכים לכיור וכד' אז במקרה כזה השוכר יהיה צריך לשלם שהרי הוא הגורם לזה בפשיעתו. **להלכה:** אם הסתימה נעשתה מחמת ריבוי השימוש בכיור שזה בלאי רגיל המשכיר יהיה חייב לשלם על הסתימה אבל אם זה נעשה מחמת פשיעת השוכר שלא הקפיד שלא יכנסו לכלוכים לכיור אז הוא זה שיהיה צריך לשלם.

ניתן לשמוע כל יום 3 דקות של הצלחה יומית 5293 * שלוחה 5.

שאלה: בית הכנסת שעשו מגבית לעשרה סטנדרים ואחד המתפללים לקח על עצמו לתרום סטנדר אחד ואח"כ כשבא לשלם אמר לו הגבאי שלא צריך לשלם היותו אחד לקח על עצמו את העלות של כל הסטנדרים האם אותו אדם שרצה לתרום סטנדר אחד יהיה חייב ליתן כסף זה לצדקה שהרי זה כמו הקדש או דילמא שכל מה שתרם זה דווקא על דעת שאין סטנדרים?

תשובה: כתב הגהות אשר"י בפ"ה ב"ב האומר חפץ פלוני אני נותן לצדקה וכו' אינו יכול לחזור וכן פסק מרן השו"ע ב"ד סי' רנ"ח סעי' י"ג והטעם לכך כיון שהוציא משפתיו חייב לשלם כמו בהקדש ולפ"ז בנדו"ד יהיה חייב אותו אדם לשלם על אותו הסטנדר שקיבל על עצמו לתרום שהרי הוציא בשפתיו. אבל יש לדחות שהרי המשנה בנדרים דף נה: אומרת שכל הנדרים שאדם נודר זה על כוונת לבו ולא לפי משמעות הנדר, וכן פסק הרמב"ם בפ"ח מהל' נדרים הל' ה' וכן הטור והשו"ע ב"ד סי' ר"ח סעי' ג' שכתב מרן בזה"ל כל הנודר, או נשבע, רואין דברים שפגלגלן נשבע או נדר, ולקדמין מהם לאיזה נתפנו. והולכין אחר הענין, ולא אחר משמעות הדבור. פי' צד, הנה טעון משא של צמר או פשתים, והזיע והיה ריחו קשה, ונשבע או נדר שלא יעלה עליו צמר או פשתים לעולם, הרי זה מתר לקבש בגדי צמר או פשתים ולהתפסות, ואינו אסור אלא להפשיגן לאחוריו. הנה לבוש בגדי צמר, ונצטער בלבישתו ונשבע או נדר שלא יעלה עליו צמר לעולם, אסור לקבש, ומתר לטעון עליו ומתר להתפסות בגדי צמר, שלא נתפנו זה אלא לנגד צמר. וכן כל פיוצא פזה. **להלכה:** כיון שאותו אדם תרם דווקא על דעת שאין לבית הכנסת סטנדרים אבל עכשיו שיש סטנדרים יהיה פטור מלשלם וכך פסק הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א. ומ"מ טוב שיתרום את אותו הסטנדר לבית כנסת אחר שצריכים ולמצווה גדולה יחשב לו.

כשרות המזון

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב במוקד הליכות "בית מרן"

ליסיום: מותר לאכול כל מיני צמחי ים בתנאי שהם נושאים כשרות מהודרת וחייב לשוטפם היטב כאמור, אבל אם אין כשרות חל איסור לאוכלם מכמה בעיות הלכתיות ועיין עוד בספר 'הכשרות למעשה' עמוד של"ו.

שאלה: האם צריך כשרות על כדורי ויטמינים. או כיוון שאין זה לרפואה ולא להנאה אלא לחיזוק הגוף אין צריך שיהיה להם כשרות?

תשובה: היות וגם בכדורי ויטמינים יש בהם רכיבים לא כשרים והם אסורים באכילה לכן עדיף שיהיה להם כשרות.

וכל זה שיש לכדורים טעם טוב כגון: כדורי B12 או כל מיני גומי לעיסה אבל אם אין להם טעם טוב וכל שכן אם יש להם טעם פגום אין חייב בכשרות.

ואם אדם חייב את סוג הויטמינים שיש בהם טעם טוב ואין אותם בכשרות ישאל לפני חכם.

השאלות נלקחו מקו "בית מרן" ניתן להשאיר שאלות 5293 * בשלוחה 25*

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

3. טיפול בכאבי ראש: כאבי ראש הם בין הסימנים הראשונים של התייבשות. יתר על כן, כאשר התייבשות מתרחשת באופן קבוע היא עלולה לגרום למיגרנות. לפני שאתם לוקחים משכך כאבים, דבר ראשון שתו כוס מים. יש אנשים הטוענים כי הכאב ראש נעלם תוך 15-20 דקות. כמובן, מים לא יכולים לטפל בכל סוגי כאבי הראש, אך אם שותים מספיק ניתן להרגיש הקלה מהירה יותר.

4. ירידה במשקל: יש שפע של דרכים שמים יכולים לעזור להוריד את הקילוגרמים הלא רצויים מהר יותר.

ראשית, מים מגבירים את תחושת השובע. שנית, מים מאיצים את קצב חילוף החומרים. שלישית, מים שומרים על רמות אנרגיה גבוהות במהלך אימון. אם שותים כוס מים כל חצי שעה לפני כל ארוחה וחטיף, המים עוזרים להפחית את צריכת הקלוריות שלנו.

5. עור בריא: אקנה, פצעונים, עור רופף, גירוי עור, עור יבש, רעוע ומקומט הם הסימנים לעור מיובש. אחרי הכל, הגוף הוא כ- 60% מים אז כאשר הוא מיובש, העור שלנו מתחיל לסבול בדרכים רבות ושונות.

מחקרים מראים כי אנשים שלא שותים מספיק מים על בסיס יומי לעור שלהם לרוב יהיו קווים דקים, קמטים וסימנים להזדקנות מוקדמת.

לחיות עם האמונה

הרב הגאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשיית "בית מרן" ומחבר סדרת הספרים "נר לרגלי" ועוד...

ייסורינו מיישרים את דרכנו

רבי יוחנן אומר לגבי הייסורים "לא הן ולא שכרן" - איני צריך את הייסורים ולא את שכרם. רבים אומרים: גם אני אומר כמוהו! אבל יש להתבונן בדבריו. רבי יוחנן אומר שכאשר הייסורים באים לשם הגדלת שכר, איני רוצה בהם ובשכרם. ידוע שלרבי יוחנן היה חשק גדול לתורה, וכאשר החברותא שלו ריש לקיש נפטר, הוא נחלה עד שחכמים ביקשו עליו רחמים שיסתלק גם הוא, כי ללא החברותא שלו אין טעם לחייו.

לכך התכוון רבי יוחנן: אני כל כך אוהב את התורה, ולכן איני רוצה ייסורים שיבטלו אותי ממנה. הוא לא רצה ייסורים לשם שכר, "אל תעבדו את הרב על מנת לקבל פרס", אבל לגבי ייסורים מעוררים שנועדו לתיקון האדם השוכח את ייעודו, בוודאי שרבי יוחנן מודה, שאלו ייסורים חיוביים שאסור לוותר עליהם. ה'חפץ החיים' סיפר על כך משל:

עיתונאי רצה להיכנס לבית כלא כדי לכתוב כתבה על האסירים. הוא אמר להנהלה: "אני חייב להיכנס כפושע ולא כעיתונאי, וכך אתאר את בית הסוהר בצורה אמיתית יותר". אמרו לו, "תשאיר את בגדיך פה ותלבש בגדי אסיר, וכך תשתלב עם האסירים ותכתוב כתבה כרצונך". העיתונאי לבש בגדי אסירים וישב עמם. שאלו אותו "על מה נכנסת לפה?". "נתפסתי על גניבה", ענה להם. "בסדר, אתה משלנו..." "ענו. וכך העיתונאי המתחזה ישב איתם תקופה כדי להתחקות על אורח חייהם, עד שסיים את משימתו.

ביציאתו אמר לו הסוהר: "בבקשה, אתה יכול לצאת. בגדיך מונחים במזוודה".

האסירים החלו לצעוק "מה קורה?! האדם הזה פושע כמונו... מדוע משחררים אותו?". הסביר להם הסוהר, "הוא לא פושע, אלא נכנס לכאן מסיבה אחרת, וזכותו המלאה לצאת כשירצה".

מסביר ה'חפץ חיים', שכך הוא לגבי הייסורים. כשאדם מקבל את הייסורים בגלל שעבר עבירה, הוא לא יכול להשתחרר מהם כשירצה. רבי יוחנן יכול היה להגיד לייסורים "לכו, איני צריך אתכם ואת שכרם". אבל כאשר הייסורים נועדו לתיקון האדם, להביאו לחשיבה נכונה להכיר באפסיות העולם והאדם, אין כמוהם כדי לישרו!

חז"ל אמרו לגבי המלך מנשה, שכל מוסר אביו חזקיה לא הועיל לו. ומה הביאו לדרך הטובה? הייסורים. כשהקב"ה מסרו לאויביו, שהניחוהו בדוד של אש, הוא פנה לקב"ה, וה' הצילו והחזירו למעמדו. אומרים חז"ל שהייסורים לעם ישראל, הם כמו פס אדום לסוס לבן. נאה לעם ישראל לקבל ייסורים המיישרים ומדרבנים אותם.

היום אנחנו לא בגדר "לא הן ולא שכרן". זה שייך לצדיקים גדולים, שכל ייסוריהם נועדו להרבות את שכרם, ולכן יכלו לוותר עליו כדי ללמוד תורה. אבל הייסורים שלנו אינם כדי להרבות שכר (שיגיע לבסוף כשנעשה תשובה), אלא קודם כל מטרת ייסורינו היא בשביל שנתיישר, שנהיה בני אדם. ואם הייסורים כבר באים, צריך לראותם כשלוחי ה', כנבואה מאיתו יתברך. ה' מדבר אתנו דרך הייסורים, ומאותת לנו את הדרך הישרה בה נלך.

**לרכישת דיסקים 5 דקות חי באמונה של כבוד הרב לוגאסי שליט"א
(כ 100 שיעורים בדיסק) חייג *5290**

חינוך הילדים

הרב הגאון רבי אבנר קוואסי שליט"א
מרצה בשלום בית וחנינוך ילדים

התניה חיובית ושליטת

דוגמא להתניה שלילית ציפי נשואה למשה כ- 10 שנים. כשהיא היתה תלמידה בכיתה י'א, היא עברה שנה קשה. חברותיה העליבו אותה והמורות צעקו עליה. כתוצאה מכך היא ירדה בלימודים. באותה שנה בשיא של הסבל והמרירות, התנגן במצעד הפזמונים שיר קליל ויפה שכולם אהבו אותו ושרו אותו. שלוש שנים עברו והיא התחנתה.

יום שיש אחד, בעלה נכנס למטבח לעזור לה בהכנות לשבת. והפעיל את הרדיו ובדיקו התנגן אותו השיר שהיה להיט לפני 13 שנים. ציפי פרצה בבכי וצעקה בהיסטריה: תכבה את זה... לא רוצה לשמוע את זה... תכבה את זה עכשיו...

משה בעלה, ניסה להרגיע אותה. אחר מספר דקות, היא נרגעה וסיפרה לו על אותה שנה מרה שהיתה לה בתיכון. עכשיו כשהיא שמעה את המוזיקה הזאת, היא חזרה בדמיונה לתוך הכיתה, והיא מרגישה את העלבונות ואת הסבל, כאילו שזה קורה עכשיו...

דוגמא נוספת: זוג צעיר גרו בדירה שכורה במשך השנה הראשונה לנישואיהם. בתקופה הזו היו ביניהם קטטות ומריבות, צער ותסכולים וכמעט שהם התגרשו. לאחר מכן הם עברו למקום חדש וחיייהם השתפרו להפליא. לעולם, הם לא ירצו לבקר בדירה הקודמת, ואפילו לא לעבור באותו רחוב.

אספר לכם מקרה שהתרחש עם ילדה בכיתה א' בעת שחזרה מהלימודים. היא ישבה על הספסל לפני הבנין של הבית ולפניה היה כביש. היא פתחה את תיק האוכל והוציאה ממנו בננה. היא קילפה את הבננה ותוך כדי אכילה התרחש לנגד עיניה מחזה קשה. ילד חצה את הכביש בריצה, ומכונית שעברה עצרה בחריקת בלמים, קרתה תאונה ומיד כל הרחוב המה אנשים ואמבולנסים.

האמא של אותה ילדה שהיתה בבית, ידעה שבתה צריכה להגיע בכל רגע. היא ירדה במהירות לרחוב, ונשמעה לרווחה כאשר ראתה את בתה על יושבת על הספסל ומוזיקה בידה בננה וצופה בהתרגשות במתרחש. אמא חיבקה אותה והעלתה אותה מיד הביתה כדי שלא תהיה נוכחת בסיטואציה הזאת.

עברו מספר שבועות, ואמא נתנה לילדה לאכול בננה. מיד כשטעמה הילדה את טעם הבננה היא התחילה לצעוק ולצרוח ולא חשה בטוב. אמא לקחה אותה לכל מיני רופאים לאלרגיות, כי היא היתה בטוחה שהילדה אלרגית לבננה מכיון שזה לא קורה לה עם שום פרי. כל הבדיקות העלו שאין לה שום אלרגיה לבננה. אז למה כשהיא טועמת בננה זה קורה לה?

אחרי זמן אמא נזכרה שלפני מספר שבועות היתה תאונה ובאותו זמן הילדה החזיקה בידה בננה ואכלה. ואז התבררה הרגישות.

קוראים יקרים, ברור שטעם הבננה מעלה לילדה את זכרון התאונה. דוגמא להתניה חיובית: ליל הסדר הגיע, סביב השולחן הערוך ישבו ארבעה דורות. סבא רבה, סבא, אבא והילד. במהלך סיפור ההגדה הגיע תור הילד, הוא נעמד ושר קטע מההגדה במנגינה מיוחדת. סבא רבה כל כך התרגש, חיבק את הילד, נישק אותו ודמעות זלגו מעיניו. הוא אמר לנינו: אתה יודע כשאני הייתי בגילך בחוץ לארץ בליל הסדר סבא שלי שר באותה מנגינה ששרת כעת. וזה החזיר אותי לימי הילדות שלי...

לאחר שלמדנו את תורת ההתניה, נלמד איך להפעיל אותה על ילדינו וכיצד לגרום להם להתניות חיוביות עם משימות שאנו רוצים שהם יבצעו בלי שהם ירגישו, וכך נוכל להימנע מלהעניש אותם או לדרבן אותם עם פרסים.

(ילדינו, הרב אבנר קוואסי)

סגולה נאמנה

סגולה לרפואה שלימה

לקרוא את שיר השירים לרפואתו של מי מבני הבית במשך 40 יום ללא הפסק.
(ספר 'מעם לועז')

העלון להצלחתם של: ריבה ריטה בת גיזלה - בריאות, שרה בת גיזלה - כל הישועות, ברכה בת ידידה רוזא - הצלחה בכל העניינים, אלחנן, ואליהו, ורבקה בני מיכל - זיווג הגון חיים בן מיכל רעות בת ארנונה - הצלחה, יוסף חיים בן טליה - כל הישועות, דוד בן שרה - רפואה שלימה.

מזכה הרבים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
וגם בשלוחה מיוחדת 5293* שלוחה 8<13 בחיזוק יומי ושעורים מלאים

בחסדך בטחתי

מי יכול להיות הרב עובדיה?

אנשים רבים מרגישים בעצמם שלא זכו לחכמה מרבה, "מה כבר יצא ממני?" אומרים לעצמם, "הרי אני לא זוכר אפילו מה שלמדתי אתמול, אם כך למה לי להשקיע בלמוד התורה, הרי גם כך לא אוזר כלום". אולי מהבן שלי יצא משהו". כך שמעתי פעמים רבות תשובה לשאלה "מדוע אתה לא בא ללמד?" ואני מחזיר להם בתשובה: יהודי שיודע שהבורא יתברך מוחיה את האדם בכל רגע מחדש, מבין שזכרון האדם בידו יתברך, ואם תפנה אליו בתחנונים שיפתח לך בתורה, ותאמין באמונה שלמה שבידו של הבורא יתברך לפתוח לך מעינות חכמה ברגע אחד, תראה ישועות גדולות.

יהודי שמאמין ויודע שביד הבורא יתברך לפתוח לו שערי חכמה, ללא הגבלה כמו שאנחנו שומעים על גאון גדול שיודע את כל התלמוד בעל פה והשלחן ערוך שגור על לשוננו, מדהים את כלם בעצם ידיעותו, וחרירותו, צריך המאמין לדעת שאף לו עצמו הבורא יתברך יכול לתת חכמה אדירה כעין זו, וכל שעלינו לעשות זה לשכנע את הבורא שאנחנו נהיה שליחים טובים להשתמש בתבונה בחכמה אדירה שכזו, על ידי תפלה ותקון מדת הענוה. מפני שפעמים רבות רוצה הקדושברוךהוא לתת לנו חכמה רק מאחר שיודע הבורא שחלילה יגבה לבנו ברגע שנקבל חכמה יתרה ולכן מונע מאתנו את הדבר. אבל ברגע שנבין את אפסותנו, איך נתגאה על מתנה שקבלנו בחנם? כך ננהיג את עצמנו לנהג במדת הענוה, או אז נזכה לחכמה מיזו המלאה והרחבה של הבורא יתברך.

(מתוך הספר יגל ליבי - הרב יגאל כהן שליט"א)

ניתן להשיג את הספר בטל' 8000770-03

אפשר להיות מליארדר (מעגבניות) בפתח תקוה???

בואו ונבדק עד כמה אנו מאמינים ביכולת של השם יתברך. במהלך שהותי באמריקה פגשתי יהודי שעל פי הספורים שלו ושל חבריו, הוא "שווה" עשרות מליוני דולרים. שפתו היתה עממית ביותר, ותשובותיו לא היו חכמות במיוחד. במהלך דבריו ספר היהודי, איך שגדל בפתח תקוה ושבעצירותו היתה לו בסטה קטנה בשוק שם, עד שהחליט לנסות את מזלו בארץ האפשרויות הבלתי מגבלות, וכך מכר את הבסטה הקטנה שלו ועבר לגור בארצות הברית.

שם התחיל כמתוך דירות. עד שבמשך השנים קנה בעצמו בתים ומכר אותם, כשהרוח נשאר בכיסו. לאחר מכן עבר לקניית בנינים עד שאט אט הפך להיות עשיר גדול מאד.

בואו ונשאל את עצמנו, קוראים יקרים, מה היה קורה אם אותו יהודי היה נשאר בעל בסטה בשוק בפתח תקוה, האם גם אז היה נהפך לעשיר כה גדול?

התשובה היא כן בודאי, אם כך גזרה חכמת הבורא יתברך גם בשוק בפתח תקוה היה נותן לו הבורא יתברך מליונים רבים.

נכון הדבר, שקשה לנו להבין בשכלנו הקטן, איך יגיעו כל כך הרבה מליונים יגיעו ליהודי הנזכר ממכירת עגבניות.

אבל אם רק נסתכל על הפתק שתלינו בביתנו, שכתוב בו "היפלא מהשם דבר", מיד נבין שאין מעצור מהבורא יתברך לשלוח ברכה גדולה ליהודי בפתח תקוה בדיוק כמו בניו יורק.

כוס תנחומים

ארגון "בית מרן" וכל רבני קו הליכות "בית מרן"

שולחים את תנחומיהם

בלב המום מזועזע וכואב

לכל עם ישראל ובפרט למשפחות האבלות

על האסון הנורא שפקד אותנו,

ביום הקדוש של הילולת רבי שמעון בר יוחאי זיע"א.

מה זאת עשה לנו אלוקים, ונהפך לאבל מחולינו

נחפשה דרכנו ונחקרה ונשובה אל ה'.

על כן, על כל אחד מאתנו להתחזק בדברים הידועים לו

בין בן אדם למקום ובין אדם לחבירו.

ויהי רצון שלא ישמע יותר צער ושבר בגבולינו. אמן.

ובכנין ציון ננוחם.

עכשיו, יותר מתמיד! לעשות זיכוי הרבים

אגודת בית מרן מתרחבים!

באו להיות שותף בהפצת העלון לזיכוי הרבים

בכל שבוע נשלח אליך חבילת עלונים

ואתה תחלק בבתי הכנסת המקומיים שלך.

מי שמצטרף למפיצי העלון יזכה להתברך מידי הקדושות של הראשון לציון מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א

חייג והיה שותף: 5290*

העלון להצלחתם של: יוסף בן שרה עליזה בת מושדי יהודית והילדים - ברכה והצלחה בכל, משה בן דבורה - חזרה בתשובה, נועם בן נחמה - בריאות, פרי יוסף בן אילנה - פרנסה טובה, רבקה בת דבורה - זיווג הגון, רותם בן נחמה, אבי אורי אביב ונועה - בריאות והצלחה, יחזקאל בן עטל - זיווג הגון.